

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1935.

Första kammaren.

Nr 15.

Måndagen den 11 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Möller* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 138, angående anslag till vissa ombyggnadsarbeten vid centralfängelset i Norrköping samt till nya arbetslokaler m. m. vid centralfängelset i Växjö;

nr 140, med förslag till lag om virkesmätning;

nr 142, angående förändring av professuren i paleontologi och historisk geologi vid universitetet i Uppsala m. m.;

nr 148, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen;

nr 149, angående anslag till kostnader för årlig taxering;

nr 153, angående skyldighet för tjänsteman, tillhörande den civila statsförvaltningen, att i vissa fall underkasta sig läkarundersökning, m. m.;

nr 154, angående delaktighet i lärarinnornas pensionsanstalt för vissa övningsslärarinnor vid kommunala flickskolor;

nr 155, angående pension åt f. d. landshövdingen i Göteborgs och Bohus län, riksmarskalken O. F. von Sydow;

nr 156, med förslag till lag om ändrad lydelse av 50 § stadsplanelagen den 29 maj 1931 (nr 142);

nr 157, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1) angående förlagsinteckning;

nr 160, angående årligt understöd åt förra lärarinnan vid S:t Katarina svenska församlings kyrkoskola i Leningrad Elin Maria Wilhelmina Öström;

nr 161, angående pension åt förre ban- och byggnadsarbetaren vid statens järnvägar F. A. Svensson;

nr 162, angående understöd till svensk luftfart m. m.;

nr 163, angående anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.;

nr 164, angående ändrade grunder för anordnandet av rundradioverksamheten i Sverige;

nr 165, angående befrielse för stationskarlen N. H. Pettersson och banarbetaren G. Persson från viss ersättningsskyldighet gentemot statens järnvägar;

nr 169, angående fortsatt statlig exportkreditgaranti;

nr 170, angående anslag för budgetåret 1935/1936 till viss icke-ordinarie personal i byggnadsstyrelsen;

nr 171, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av vägtrafikstadgan den 20 juni 1930 (nr 285);

nr 172, angående godkännande av en i Genève den 11 oktober 1933 dagtecknad konvention för underlättande av det internationella utbytet av undervisningsfilm, m. m.;

nr 173, med förslag till förordning om ändring i 3 § förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften;

nr 174, angående statens övertagande av vissa kostnader för folkskoleväsendet m. m.;

- nr 175, angående understöd åt förra lärarinnan Helga Vilhelmina Andersson;
- nr 176, angående inköp av två fartyg för minsvepningsändamål;
- nr 178, angående rensningsarbeten i Göta älv för huvudreglering av Vätern;
- nr 183, med förslag till förordning om ersättning av statsmedel för skada vid biträde åt ordningsmakten m. m.;
- nr 184, med förslag till lag om kommunalstyrelse i Stockholm;
- nr 185, angående omorganisation av landsfogdebefattningarna;
- nr 186, angående försäljning av förutvarande Kronprinsens husarregementets kasernetablissemang i Malmö;
- nr 190, angående omorganisation av länsarkitektsinstitutionen m. m.;
- nr 191, angående viss ändring i grunderna för statsbidrag till erkända sjuk-kassor;
- nr 198, angående inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Bollnäs m. m.;
- nr 202, angående ändrade grunder för tillsättande av beställningen såsom marinöverdirektör; samt
- nr 210, angående disposition av vissa medel, som anvisats för säkerhetsanordningar å undervattensbåtar.

Justerades protokollen för den 4 och den 5 innevarande månad.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Under åberopande av bilagda läkarintyg får undertecknad härmed vördsamt anhålla att bliva befriad från riksdagsarbetet till den 1 april 1935.

Stockholm den 9 mars 1935.

Georg Branting.

Att advokat *Georg Branting* på grund av Pancreatitis ac. + Colitis spastica subacuta är arbetsoförmögen från d. 6 mars till och med d. 31 mars 1935, intygas.

Stockholm d. 9 mars 1935.

Ruby Lind,
leg. läk.

Den begärda ledigheten beviljades.

Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 9, angående regleringen för budgetåret 1935/1936 av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet, jämte i dessa ämnen väckta motioner;

nr 81, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av allmänna arvsfonden tillfallna tomterna nr 2 och 3 i kvarteret Linden i Motala;

nr 82, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dispositionen av vissa kronoegendomar; samt

nr 83, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående restitution i vissa fall av skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl.

Anmäldes och godkändes andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 70, i anledning av väckta motioner angående viss ändring i motorfordonsförordningen; och

nr 71, i anledning av väckt motion om ändrad lagstiftning angående rätt att draga vissa ledningar över annans mark.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 72, i anledning av vissa av Kungl. Maj:ts gjorda framställningar om anslag till byggnadsarbeten, avseende kommunikationsdepartementets verksamhetsområde;

nr 73, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under utgifter för kapitalökning gjorda framställning om anslag till studielånefonden; samt

nr 74, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avsättning till en fond av medel, som influtit vid försäljning av sparmärken.

Anmäldes och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 76, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om emeritlöner för vissa prästmän i ledande ställning i missionens och diakoniens tjänst;

nr 77, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående biträden åt ärkebiskopen;

nr 78, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående tillfällig ökning av justitierådens antal;

nr 79, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 11 kap. 28 § giftermålsbalken; samt

nr 80, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av lagen den 22 februari 1924 (nr 23) angående domstols behörighet i fråga om upptagande av vissa brottmål.

Herr statsrådet *Engberg* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 209, angående lönetursberäkning och lönetillägg för vissa lärare inom folkskoleväsendet; samt

nr 211, angående förlagskapital för upprättande vid institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas av en materialdepå för blinda kvinnor.

Efter föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 237, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 3, i anledning av väckt motion angående inrättande av statslotteri, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt andra tillfälliga utskott.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 143, med förslag till förordning angående skatt å vissa för drivande av automobil använda brännoljor.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 144, angående befrielse för Vaxholms kustartilleriregementes manskapskassa från betalningsskyldighet för vissa skulder m. m.; nr 145, angående ökade lokaler för länsstyrelsen i Hallands län; samt nr 146, angående rätt för adjunkten vid navigationsskolan i Göteborg A. Skoglund att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna viss tjänstgöring.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 147, med förslag till förordning om utsträckt tillämpning av de i kungörelsen den 3 februari 1888 (nr 1 sid. 3) samt 4 § lagen den 2 december 1892 (nr 106) meddelade bestämmelser angående ersättning av statsmedel för gulden frälseränta.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 150, angående ändrad löneklassplacering för vissa beställningshavare vid artilleriets fabriker och tyganstalter.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 151, med förslag till förordning angående grunder för förvaltningen av vissa kronoskogar; och

nr 152, angående kronojägaren J. P. Turtolas befriande från viss ersättningskyldighet till domänverket.

Föredrogs och lades till handlingarna jordbruksutskottets memorial nr 34, med överlämnande till riksdagen av förteckning över av vattenfallsstyrelsen under år 1934 försålda eller bortbytta tomter.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran jordbruksutskottets utlåtanden nr 35—39.

Föredrogos och bordlades på begäran Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 138, 140, 142, 148, 149, 153—157, 160—165, 169—176, 178, 183—186, 190, 191, 198, 202 och 209—211.

Anmäldes och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 37, angående vissa avlönings- och omkostnadsanslag under fjärde huvudtiteln; samt

nr 38, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för chauffören O. R. Jansson m. fl. från skyldighet att gälda vissa skadeståndsbelopp;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 15, i anledning av väckta motioner, angående rätt till utskänkning av rusdrycker å första allmänna svenska distriktslantbruksmötet på Axvall 1935;

nr 16, i anledning av väckt motion om ändrade bestämmelser angående rätt till ränta vid restitution av utskylder m. m.;

nr 17, i anledning av väckt motion om införande av förmögenhetsskatt å konst- och bok- samt därmed jämförliga samlingar;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 25 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin;

nr 19, i anledning av väckta motioner, avseende ändringar i gällande tullar eller tilläggstullar m. m.; samt

nr 20, i anledning av väckta motioner om rätt för Kungl. Maj:t att förordna om införselmonopol å kasein;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1934 fattade beslut;

nr 14, i anledning av väckta motioner rörande minderårigas användning i industriellt arbete; samt

nr 15, i anledning av väckta motioner om ändringar i arrendelagstiftningen m. m.; ävensom

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 40, i anledning av dels Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen samt till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m., dels ock väckta motioner om åtgärder för beredande av ökad avsättning av svenskfångad långa;

nr 41, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt fiskare vid förlust av eller skada å fiskredskap jämte i ämnet väckt motion;

nr 42, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar (epizootilag);

nr 43, i anledning av väckta motioner om beredande av möjlighet åt jordbrukare att medelst förbättringsarbete återbetala erhållna stödlån; samt

nr 44, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss markupplåtelse för utvidgning av universitetets i Uppsala idrottsplats.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.21 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 12 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Möller* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 139, med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen, m. m.;

nr 158, med förslag till lag om ändrad lydelse av 8 kap. 3 § rättegångsbalken, m. m.;

nr 159, angående åtgärder för inrättande av en hovrätt för Övre Norrland;

nr 166, med förslag till frihamnsförordning m. m.;

nr 167, angående pensionsrätten för professorn E. H. O. Stensiö;

nr 168, angående förhöjd förtidspension åt förre extra jägmästaren G. K. V. Fridner;

nr 177, med förslag till förordning angående konungariket Sveriges stads-hypotekskassa, m. m.;

nr 179, angående tilläggs pension åt adjunkten L. C. H. E. Sjögren och f. d. ämneslärarinnan Tyra Olga Thérèse Lundblad;

nr 180, angående ytterligare statsunderstöd till Lyngsjöns vattenavledningsföretag i Östergötlands län;

nr 181, om inrättande av en virkesmätningsslånefond;

nr 182, angående avlöningsförmåner åt kassören vid domänverket Einar Ringdahl;

nr 187, angående vissa åtgärder till reglering av jordbrukets skuldförhållanden;

nr 188, angående försäljning av mark från vissa kronoegendomar m. m.;

nr 189, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter Erik Johan Jonsson från Örebro;

nr 192, med förslag till militärt tjänstepensionsreglemente m. m.;

nr 193, angående vissa anslag för budgetåret 1935/1936 till det militära pensionsväsendet m. m.;

nr 194, angående anslag till statskontoret för budgetåret 1935/1936 m. m.;

nr 195, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 5 §§ lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension;

nr 196, med förslag om ändring i vissa delar av civila tjänstepensionsreglementet den 30 juni 1934 (nr 442);

nr 197, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 8 § 1 mom. tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316);

nr 199, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 2:o, 8:o och 17:o lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt;

nr 200, med förslag till lag om ungdomsfängelse, m. m.;

nr 201, med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 kap. 2 § strafflagen;

nr 203, angående understöd åt kontrollföreningsverksamhet;

nr 204, med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 12 andra stycket förordningen den 16 maj 1890 (nr 21 s. 1) angående Sveriges allmänna hypoteksbank m. m.;

nr 205, angående tilläggspension åt t. f. generalkrigskommissarien C. O. H. Humbles änka;

nr 206, angående avstående i vissa fall av allmänna arvsfondens rätt till arv;

nr 207, angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer;

nr 208, angående understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer;

nr 212, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 7 § tulltaxeförordningen;

nr 213, med förslag till ändring i hälsovårdsstadgan samt omorganisation av distriktsvården m. m.; samt

nr 214, angående statsbidrag till vissa landsting för av dem disponerade vårdplatser å folksanatorierna.

Justerades protokollet för den 6 innevarande månad.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 138, angående anslag till vissa ombyggnadsarbeten vid centralfängelset i Norrköping samt till nya arbetslokaler m. m. vid centralfängelset i Växjö.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 140, med förslag till lag om virkesmätning.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 142, angående förändring av professuren i paleontologi och historisk geologi vid universitetet i Uppsala m. m.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 148, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 149, angående anslag till kostnader för årlig taxering; och nr 153, angående skyldighet för tjänsteman, tillhörande den civila statsförvaltningen, att i vissa fall underkasta sig läkarundersökning m. m.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 154, angående delaktighet i lärarinnornas pensionsanstalt för vissa övningsslärarinnor vid kommunala flickskolor; och nr 155, angående pension åt f. d. landshövdingen i Göteborgs och Bohus län, riksmarskalken O. F. von Sydow.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 156, med förslag till lag om ändrad lydelse av 50 § stadsplanelagen den 29 maj 1931 (nr 142); och

nr 157, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1) angående förlagsinteckning.

Föredrogos och hänvisades till bankoutsittet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 160, angående årligt understöd åt förra lärarinnan vid S:t Katarina svenska församlings kyrkoskola i Leningrad Elin Maria Wilhelmina Öström; samt

nr 161, angående pension åt förra ban- och byggnadsarbetaren vid statens järnvägar F. A. Svensson.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 162, angående understöd till svensk luftfart m. m.;
nr 163, angående anslag till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.;

nr 164, angående ändrade grunder för anordnandet av rundradioverksamheten i Sverige;

nr 165, angående befrielse för stationskarlen N. H. Pettersson och banarbetaren G. Persson från viss ersättningsskyldighet gentemot statens järnvägar; nr 169, angående fortsatt statlig exportkreditgaranti; samt

nr 170, angående anslag för budgetåret 1935/1936 till viss icke-ordinarie personal i byggnadsstyrelsen.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 171, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av vägtrafikstadgan den 20 juni 1930 (nr 285).

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 172, angående godkännande av en i Genève den 11 oktober 1933 dagtecknad konvention för underlättande av det internationella utbytet av undervisningsfilm, m. m.; samt

nr 173, med förslag till förordning om ändring i 3 § förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 174, angående statens övertagande av vissa kostnader för folkskoleväsendet m. m.;

nr 175, angående understöd åt förra lärarinnan Helga Vilhelmina Andersson;

nr 176, angående inköp av två fartyg för minsvepningsändamål;

nr 178, angående rensningsarbeten i Göta älv för huvudreglering av Väneren; samt

nr 183, med förslag till förordning om ersättning av statsmedel för skada vid biträde åt ordningsmakten m. m.

Föredrogos och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 184, med förslag till lag om kommunalstyrelse i Stockholm.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 185, angående omorganisation av landsfogdebefattningarna;
nr 186, angående försäljning av förutvarande Kronprinsens husarregementes kasernetablisement i Malmö;

nr 190, angående omorganisation av länsarkitektinstitutionen m. m.;
nr 191, angående viss ändring i grunderna för statsbidrag till erkända sjuk-
kassor;
nr 198, angående inköp för telegrafverkets räkning av tomt i Bollnäs m. m.;
nr 202, angående ändrade grunder för tillsättande av beställningen såsom
marinöverdirektör;
nr 209, angående lönetursberäkning och lönetillägg för vissa lärare inom
folkskoleväsendet;
nr 210, angående disposition av vissa medel, som anvisats för säkerhets-
anordningar å undervattensbåtar; samt
nr 211, angående förlagskapital för upprättande vid institutet och förskol-
an för blinda å Tomtebodas av en materialdepå för blinda kvinnor.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets
utlåtanden nr 37 och 38, bevillningsutskottets betänkanden nr 15—20, andra
lagutskottets utlåtanden nr 13—15 samt jordbruksutskottets utlåtanden nr 40
—44.

Herr **Velander** erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! Med
hänsyn till omfattningen av de med Kungl. Maj:ts propositioner nr 148, 149,
164 och 174 avsedda ärendena tillåter jag mig anhålla, att kammaren måtte
medgiva utsträckning av tiden för avgivande av motioner i anledning av
sagda propositioner till det sammanträde, som infaller näst efter tjugu dagar
från propositionernas avlämnande.

Denna anhållan bifölls.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr
139, 158, 159, 166—168, 177, 179—182, 187—189, 192—197, 199—201, 203
—208 och 212—214 blevo desamma på begäran bordlagda.

Anmälades och bordlades bevillningsutskottets betänkande nr 21, i anledning
av väckt motion om befrielse från viss skattskyldighet för Davidssonska do-
nationen för jordbrukets främjande i Västbo härad.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens samman-
träde avslutades kl. 4.17 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.